

หัวข้ออบรม

๑. การรายงานเมื่อตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย

๑. การรายงานเมื่อตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ให้ดำเนินการดังนี้

๑.๑ ข้าราชการทหาร ทหารกองประจำการ และนักเรียนทหาร

๑.๑.๑ ผู้ใดตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา ข้อหา หรือฐานความผิดที่สูงกว่าความผิดลหุโทษ ให้รายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง ภายใน ๕ วันทำการ นับถัดจากวันที่ทราบการตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลย

๑.๑.๒ ผู้ใดตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา ข้อหา หรือฐานความผิดที่ไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ ให้รายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง ภายใน ๑๐ วันทำการ นับถัดจากวันที่ทราบการตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลย

๑.๑.๓ ผู้ใดตกเป็นจำเลยในคดีแพ่ง หรือคดีล้มละลาย ให้รายงานด้วยวาจา หรือด้วยเครื่องสื่อสารต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงทันทีในโอกาสแรกที่จะกระทำได้ และรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง ภายใน ๑๕ วันทำการ นับถัดจากวันที่ได้รับสำเนาคำฟ้องหรือถือว่าได้รับสำเนาคำฟ้อง

๑.๒ ลูกจ้าง และพนักงานราชการ ผู้ใดตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีล้มละลาย ให้รายงานด้วยวาจา หรือด้วยเครื่องสื่อสาร ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงทันทีในโอกาสแรกที่จะกระทำได้ และรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง ภายใน ๗ วัน นับถัดจากวันที่ทราบการตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลย

๒. ผู้บังคับบัญชาของผู้ต้องหา คดี หรือจำเลย มีหน้าที่รับผิดชอบจัดให้มีการรายงานเมื่อต้องคดีตามข้อ ๑ และตรวจสอบการกรอกแบบรายงานให้ครบถ้วน แล้วเสนอรายงานไปตามลำดับชั้น โดยเสนอผ่าน สธน.ทอ. ภายใน ๑๐ วันทำการ นับถัดจากวันที่ได้รับรายงานจากผู้ต้องหา หรือจำเลย แล้วให้ สธน.ทอ. พิจารณาดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๑ ถ้าเป็นข้าราชการทหาร เมื่อตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญาที่ไม่ขึ้นศาลทหาร คดีแพ่ง คดีล้มละลาย ให้เสนอรายงานไปตามลำดับชั้นจนถึง รมว.กท.ตามคำสั่งหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องยกเว้นข้าราชการทหาร ซึ่งเป็นบุคคลเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราวที่ไม่มียศทหาร ให้เสนอรายงานไปตามลำดับชั้นจนถึง ผบ.ทอ.

๒.๒ ถ้าเป็นข้าราชการทหาร เมื่อตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญาที่ขึ้นศาลทหาร ให้เสนอรายงานไปตามลำดับชั้นจนถึง ผบ.ทอ.

๒.๓ ถ้าเป็นทหารกองประจำการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ และนักเรียนทหาร เมื่อตกเป็นผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา คดีแพ่ง คดีล้มละลาย ให้เสนอรายงานไปตามลำดับชั้นจนถึง ผบ.ทอ.

๓. ข้อหา หรือคดีใด เข้าเกณฑ์ที่จะต้องรายงานด่วน ตามข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการรายงานด่วน พ.ศ.๒๕๑๑ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดของผู้ต้องหา หรือจำเลย ดำเนินการรายงานด่วนด้วย

๒. การสั่งให้ข้าราชการทหารพักราชการ

๑. ข้าราชการทหารผู้ใดถูกฟ้องคดีอาญาหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญา เว้นแต่ความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือมีกรณีที่ต้องหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถูกสอบสวนเพื่อลงทัณฑ์สถานหนัก ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าจะให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการระหว่างพิจารณาหรือสอบสวนจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้สั่งพักราชการตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งนั้น

๒. ผู้มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการทหารพักราชการ คือ

๒.๑ ข้าราชการทหารต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งบรรจุเป็นผู้สั่ง

๒.๒ ข้าราชการชั้นสัญญาบัตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้สั่ง

๓. การให้พักราชการนั้น ให้พักตลอดเวลาที่คดียังไม่ถึงที่สุด หรือตลอดเวลาที่สอบสวนพิจารณา เว้นแต่ผู้ถูกสั่งให้พักราชการผู้ใดได้รับขอกลับเข้ารับราชการต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้นั้น และเมื่อผู้บังคับบัญชานั้นเห็นว่าสมควรสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้น เนื่องจากพฤติการณ์ของผู้ถูกสั่งให้พักราชการไม่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณาและไม่ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยต่อไป หรือเนื่องจากการดำเนินการทางวินัยได้ล่วงพ้นหนึ่งปีนับตั้งแต่วันพักราชการแล้วยังไม่แล้วเสร็จ และผู้ถูกสั่งให้พักราชการไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชานั้นรายงานตามลำดับชั้นถึงผู้บังคับบัญชาที่ส่งพักราชการ โดยทำความเห็นพร้อมเหตุผลประกอบรายงานว่าสมควรให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่ร้องขอหรือไม่ และผู้บังคับบัญชาที่ส่งพักราชการจะสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้นก็ได้ โดยสั่งให้ผู้นั้นกลับคืนตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าหรือตำแหน่งประจำหน่วย แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาที่ส่งพักราชการเห็นว่าผู้ถูกสั่งให้พักราชการยังไม่สมควรสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการดังกล่าวให้แจ้งให้ผู้นั้นทราบด้วยเมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หรือสอบสวนพิจารณาแล้ว

๓.๑ ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้พักราชการมีได้กระทำความผิดและไม่มีมลทินหรือมัวหมองเลย ผู้บังคับบัญชาที่ส่งพักราชการต้องสั่งให้ผู้นั้นกลับคืนตำแหน่งเดิมหรือเทียบเท่าหรือตำแหน่งประจำหน่วย ตั้งแต่วันที่ส่งพักราชการ

๓.๒ แม้ไม่ได้ความว่าผู้ถูกสั่งให้พักราชการได้กระทำความผิด แต่ก็มีมลทินหรือมัวหมองอยู่ ผู้บังคับบัญชาที่ส่งพักราชการจะสั่งให้กลับเข้ารับราชการหรือให้ออกจากราชการก็ได้ แต่ต้องสั่งให้กลับเข้ารับราชการหรือออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ออกคำสั่งนั้น

๓.๓ ถ้าปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้พักราชการได้กระทำความผิด ให้ผู้บังคับบัญชาที่ส่งพักราชการปฏิบัติ ดังนี้

๓.๓.๑ ถ้าสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่มีเบียดเบียนจำเป็นอันสมควร ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันส่งพักราชการ

๓.๓.๒ ถ้าสั่งให้ออกจากราชการโดยมีเบียดเบียนจำเป็นอันสมควร ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันออกคำสั่ง

ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้พักราชการได้กระทำความผิด แต่ศาลรอกการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ หรือลงโทษจำคุกและปรับแต่โทษจำคุกให้ยก หรือลงโทษจำคุกและปรับแต่โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ หรือลงโทษปรับสถานเดียว หรือผู้บังคับบัญชาสั่งให้ลงทัณฑ์ทางวินัย และความผิดนั้นไม่เกี่ยวกับการทุจริตต่อผลประโยชน์ของทางราชการ ผู้บังคับบัญชาที่ส่งพักราชการจะสั่งให้กลับเข้ารับราชการ หรือให้ออกจากราชการตามความในข้อ ๒ ก็ได้

ให้นำความในข้อ ๒ และข้อ ๓ มาใช้บังคับกับผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนหรือพิจารณาเสร็จสิ้นด้วย โดยอนุโลม ยกเว้นวันออกจากราชการให้สั่งตั้งแต่วันออกคำสั่ง

๔. เงินเดือนและเงินที่จ่ายเป็นรายเดือนของผู้ที่ถูกสั่งให้พักราชการ ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการตัด งดและจ่ายเงินรายเดือน และให้ผู้บังคับบัญชาตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ สั่งจ่ายหรืองดจ่ายแล้วแต่กรณี

๓. การรายงานตนเอง

๑. เมื่อมีคำสั่งให้ย้ายผู้ใด ผู้นั้นจักต้องรายงานตนเองต่อผู้บังคับบัญชาเดิมซึ่งขาดจากการบังคับบัญชาทุกตำแหน่งตามลำดับชั้น ตั้งแต่ชั้นต่ำขึ้นไป และรายงานตนเองต่อผู้บังคับบัญชาใหม่ทุกตำแหน่งตามลำดับชั้น ตั้งแต่ชั้นสูงลงมาจนถึงผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน

๒. การรายงานตนเอง ให้รายงานด้วยวาจาโดยบอก ยก ชื่อ ชื่อสกุล และตำแหน่งของตนแล้วบอกเรื่องราวซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงให้ผู้รับรายงานทราบ

ในกรณีที่ผู้รายงานตนมีผู้ขัดข้อง ไม่สามารถที่จะรายงานด้วยวาจาได้ ก็ให้รายงานด้วยหนังสือหรือเขียนลงในสมุด

๓. กำหนดเวลาที่จะต้องรายงานตนเอง
  - ๓.๑ ผู้ใดได้รับคำสั่งให้ย้ายตำแหน่ง ให้ผู้นั้นรีบรายงานตนเองต่อผู้บังคับบัญชาเดิมโดยเร็วภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับตั้งแต่เวลาที่ได้รับทราบคำสั่งนั้น
  - ๓.๒ สำหรับผู้ที่อยู่นอกเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้ถือเกณฑ์ที่จะต้องรายงานนับตั้งแต่วันที่ที่ได้รับทราบจากสำเนาคำสั่งเป็นต้นไป ภายใน ๒๔ ชั่วโมง
๔. ผู้บังคับบัญชาเดิมต้องดำเนินการจัดส่งผู้ที่ย้ายไปยังส่วนราชการต้นสังกัดใหม่โดยเร็ว ถ้ามีความจำเป็นไม่อาจจะส่งผู้ที่ย้ายไปโดยเร็วได้ ก็ให้แจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาใหม่ทราบ
  - เมื่อผู้บังคับบัญชาเดิมได้ส่งตัวผู้ที่ย้ายไปยังส่วนราชการต้นสังกัดใหม่เมื่อใด ก็ให้ผู้ที่ย้ายรายงานตนเองต่อผู้บังคับบัญชาใหม่เมื่อนั้น (ภายใน ๒๔ ชั่วโมง)
  - สำหรับการย้ายไปยังส่วนราชการต้นสังกัดใหม่ ณ ที่ตั้งต่างจังหวัดก็ให้นับเวลาตั้งแต่เมื่อไปถึงที่พัก

๔. การรายงานด่วน

๑. การรายงานด่วน คือ การรายงานเหตุการณ์สำคัญและเร่งด่วนให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ กท.ว่าด้วยการรายงานด่วน พ.ศ.๒๕๑๑ และคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๑๖/๖๓ ลง ๑๘ มี.ค.๖๓ เรื่อง การรายงานด่วน
๒. เหตุการณ์ที่ต้องรายงานด่วน คือ
  - ๒.๑ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติของทหาร ซึ่งเป็นไปในทางเสื่อมเสียเกียรติหรือชื่อเสียงของทหารอย่างร้ายแรง หรือต้องหาในคดีอาญา เป็นคดีอุกฉกรรจ์
  - ๒.๒ เรื่องทหารถึงแก่ความตาย หรือได้รับอันตรายสาหัสเนื่องจากการทำลายชีวิตของตนเอง
  - ๒.๓ เมื่อเกิดโจรภัย อัคคีภัย อุทกภัย वादภัย การก่อวินาศกรรม หรือเกิดอุบัติเหตุอื่น ๆ ขึ้นในบริเวณสถานที่ของทหาร หรือเรือ หรืออากาศยาน จนเป็นอันตรายแก่ชีวิตมนุษย์ หรือเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทรัพย์สินของทางราชการ
  - ๒.๔ เหตุซึ่งเกิดจากการทะเลาะวิวาทจนถึงใช้อาวุธทำการต่อสู้กันในหมู่ทหารด้วยกันเอง หรือกับบุคคลอื่นจนถึงแก่ความตาย
  - ๒.๕ เมื่อมีโรคระบาดเกิดขึ้นแก่คนหรือสัตว์ในหรือใกล้ที่ตั้งหน่วยทหาร
  - ๒.๖ เมื่อเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ขึ้นแก่ทหารจนถึงแก่ความตาย เช่น ถูกอาวุธหรือกระสุนปืน ตกจากที่สูง รถคว่ำ เรือล่ม อากาศยานอุบัติเหตุ เป็นต้น
  - ๒.๗ เหตุที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างร้ายแรง
  - ๒.๘ เหตุที่จะทำให้เกิดความไม่สงบขึ้นในกรม กองทหาร เช่น มีผู้มาชักชวนให้เปลี่ยนแปลงการปกครอง หรือมีผู้คิดจะทำร้ายผู้บังคับบัญชา เป็นต้น
  - ๒.๙ ทหารต่างชาติละเมิดอธิปไตย
  - ๒.๑๐ การปะทะกันระหว่างฝ่ายไทยกับฝ่ายตรงข้าม และการปะทะกันระหว่างฝ่ายตรงข้ามใกล้บริเวณชายแดน
  - ๒.๑๑ การกระทำของผู้ก่อการร้ายภายในประเทศ เช่น การชุมนุมโจมตี การวางกัระเบิด การโจมตีที่ตั้ง การลอบสังหาร และการปะทะกับเจ้าหน้าที่หรือราษฎร ซึ่งทำให้ได้รับบาดเจ็บ เสียชีวิต หรือมีการสูญเสียมาก เป็นต้น

๒.๑๒ เหตุที่เกี่ยวข้อง...

๒.๑๒ เหตุที่เกี่ยวข้องกับอากาศยานทหารและพลเรือน ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงถึงขั้นเสียหายมาก และมีผลกระทบต่อประชาชน

๒.๑๓ เหตุที่เกี่ยวข้องกับมวลชน ซึ่งเกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของ ทอ. ณ ที่ตั้งดอนเมืองและต่างจังหวัดหรือพื้นที่ใกล้เคียง

๒.๑๔ เหตุที่เกิดขึ้นนอกพื้นที่รับผิดชอบของ ทอ.และมีการใช้หรือคาดว่าจะใช้กำลังพลและยุทธโธปกรณ์ของ ทอ.เข้าร่วมการปฏิบัติในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

๕. วิธีร้องทุกข์

ในการที่จะรักษาวินัยทหารให้เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ ย่อมเป็นการจำเป็นที่ผู้บังคับบัญชาจกต้องมีอำนาจในการบังคับบัญชาหรือลงทัณฑ์อยู่เองเป็นธรรมดา แต่ผู้บังคับบัญชาบางคนอาจใช้อำนาจในทางที่ผิดยุติธรรม ซึ่งเป็นการสมควรที่จะให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีโอกาสร้องทุกข์ได้ในทางเป็นระเบียบไม่ก้าวก่าย

ผู้บังคับบัญชากระทำแก่ตนด้วยการอันไม่เป็นยุติธรรมหรือผิดกฎหมายหรือแบบธรรมเนียมทหารว่าตนมิได้รับผลประโยชน์หรือสิทธิตามที่ควรจะได้รับราชการนั้นเรียกว่า “ร้องทุกข์” โดยจะต้องปฏิบัติดังนี้

๑. ทหารจะต้องร้องทุกข์ได้แต่สำหรับตนเองเท่านั้น ห้ามมิให้ร้องทุกข์แทนผู้อื่นเป็นอันขาด และห้ามมิให้ลงชื่อรวมกัน หรือเข้ามาร้องทุกข์พร้อมกันหลายคน และห้ามมิให้ประชุมกันเพื่อหาหรือเรื่องจะร้องทุกข์

๒. ห้ามมิให้ร้องทุกข์ในเวลาที่ตนกำลังเข้าแถวหรือในขณะที่กำลังทำหน้าที่ราชการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เวลาเป็นยาม เป็นเวร เป็นต้น และห้ามมิให้ร้องทุกข์ก่อนเวลาว่างไปแล้วยี่สิบสี่ชั่วโมง นับตั้งแต่ที่มีเหตุจะต้องร้องทุกข์เกิดขึ้น

๓. ห้ามมิให้ร้องทุกข์ว่าผู้บังคับบัญชาลงทัณฑ์แรงเกินไป ถ้าหากว่าผู้บังคับบัญชานั้นมิได้ลงทัณฑ์เกินอำนาจที่จะทำได้

๔. ถ้าจะกล่าวโทษผู้ใดให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้นั้นจะร้องทุกข์ด้วยวาจาหรือจะเขียนเป็นหนังสือก็ได้ ถ้าผู้ร้องทุกข์มาร้องทุกข์ด้วยวาจา ให้ผู้รับการร้องทุกข์จดข้อความสำคัญของเรื่องที่ร้องทุกข์นั้นให้ผู้ร้องทุกข์ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย ถ้าหากว่าผู้ร้องทุกข์ไม่ทราบชัดว่า ตนได้รับความเดือดร้อนเพราะผู้ใดแน่ ก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรงของตน เพื่อเสนอไปตามลำดับชั้นจนถึงที่สุด คือ ผู้ที่จะสั่งการไต่สวนและแก้ความเดือดร้อนนั้นได้

๕. ถ้าเขียนความร้องทุกข์เป็นจดหมายแล้ว จดหมายนั้นต้องลงลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ใบร้องทุกข์ฉบับใดไม่มีลายมือชื่อ ผู้บังคับบัญชาไม่มีหน้าที่จะต้องพิจารณา

๖. เมื่อผู้ใดได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาตามระเบียบที่วางมาแล้ว และเวลาว่างพ้นไปสิบห้าวันยังไม่ได้รับความชี้แจงประการใด ทั้งความเดือดร้อนก็ยังไม่ปลดเปลื้องไป ให้ร้องทุกข์ใหม่ต่อผู้บังคับบัญชาที่สูงถัดขึ้นไปเป็นลำดับอีก และในการร้องทุกข์ครั้งนี้ให้ชี้แจงด้วยว่า ได้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นใดมาแล้ว แต่เมื่อใด

๗. ถ้าผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องร้องทุกข์เมื่อใด ต้องรีบไต่สวนและจัดการแก้ไขความเดือดร้อน หรือชี้แจงให้ผู้ยื่นใบร้องทุกข์เข้าใจ จะเพิกเฉยเสียไม่ได้เป็นอันขาด ผู้ใดเพิกเฉยนับว่ากระทำผิดต่อวินัยทหาร

๘. ถ้าผู้บังคับบัญชาที่ได้รับเรื่องร้องทุกข์ได้ชี้แจงให้ผู้ร้องทุกข์ทราบแล้ว แต่ผู้ร้องทุกข์ยังไม่หมดความสงสัยก็ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปได้ และต้องชี้แจงด้วยว่าได้ร้องทุกข์นี้ต่อผู้ใดและได้รับคำชี้แจงอย่างไรแล้วด้วย

๙. ถ้าหากปรากฏชัดว่าข้อความที่ร้องทุกข์เป็นความเท็จหรือการร้องทุกข์นั้นกระทำไปโดยผิดระเบียบที่กล่าวมา ผู้ร้องทุกข์จะต้องมีความผิดฐานกระทำผิดต่อวินัยทหาร

๖. แนวทางการปฏิบัติกรณีกำลังพล ทอ.มีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ

“ยาเสพติดให้โทษ” หมายถึง สารเคมี พิษ หรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพแล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกาย และจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมถึงสารเคมี ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย แต่ไม่รวมถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ ตามกฎหมายว่าด้วยยา

“มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ” หมายถึง เสพ มีไว้ในครอบครองครอบครอง ผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านยาเสพติดให้โทษ รวมถึงการจูงใจ ชักนำ ยุยงส่งเสริม ใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้อำนาจบังคับ ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ให้ผู้อื่นเสพยาเสพติดให้โทษ ตลอดจนสมคบ ช่วยเหลือ หรือสนับสนุนผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายยาเสพติด ทั้งนี้ให้หมายความรวมถึงพยายามมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษด้วย

๖.๑ ข้าราชการทหาร (ทหารประจำการ และข้าราชการกลาโหมพลเรือนที่บรรจุในตำแหน่งอัตราทหาร)

๖.๑.๑ กรณีเสพยาเสพติดให้โทษ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษเพื่อเสพ

๖.๑.๑.๑ ให้ นขต.ทอ., นขต.บก.ทอ.และหน่วยปฏิบัติราชการสนาม แต่งตั้ง คณก.เพื่อดำเนินการ สอบสวนข้อเท็จจริงโดยเร็วที่สุด ซึ่งในการสอบสวนนั้นจะต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐาน ที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และต้องให้ออกาสผู้ถูกกล่าวหาตั้งกล่าว ชี้แจงและนำพยาน หลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย ถ้าผลการสอบสวนปรากฏเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นผู้เสพยาเสพติดให้โทษ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษเพื่อเสพ ถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัยทหาร สมควรพิจารณา ลงทัณฑ์สถานหนัก ให้ “ขัง” อย่างต่ำ ๓ วัน แต่ไม่เกิน ๑๕ วัน หรือลงโทษ “ลดขั้นเงินเดือน” แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ หากทัณฑ์ดังกล่าวอยู่เหนืออำนาจการลงทัณฑ์ของ หน.นขต.ทอ.ให้นำเรียน ผบ.ทอ.(ผ่าน กพ.ทอ.) เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

๖.๑.๑.๒ เมื่อดำเนินการลงทัณฑ์ตามหน้าที่และอำนาจ ๖.๑.๑.๑ เสร็จสิ้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้นั้น เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในสถานพยาบาลของ ทอ. ทั้งนี้ หากไม่สมัครใจหรือยินยอม เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ หรือไม่ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ตามหลักเกณฑ์ที่สถานพยาบาลของ ทอ. กำหนด หรือผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ แล้วกลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอีก ถือว่าปราศจากความยำเกรง ต่อกฎหมาย และคำสั่งผู้บังคับบัญชา อันเป็นความผิดทางวินัยทหารอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และให้แต่งตั้ง คณก.สอบสวนเพื่อพิจารณาปลดออกจากราชการ ตามมติสภากลาโหม ครั้งที่ ๓/๐๗ เมื่อ ๒๖ มิ.ย.๐๗ และแก้ไขข้อความตามมติสภากลาโหม ครั้งที่ ๖/๖๖ เมื่อ ๒๒ มิ.ย.๖๖

๖.๑.๑.๓ กรณีผู้กระทำความผิดมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในปริมาณที่ให้สันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ แต่หากผลการสอบสวนตามข้อ ๖.๑.๑.๑ พบว่าผู้กระทำความผิดมีพฤติการณ์แห่งการ มีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ให้รายงาน จนท.ศป.ปส.เพื่อส่งตัวผู้นั้นดำเนินคดีตามกฎหมาย จากนั้นจึงดำเนินขั้นตอน การเสนอความเห็นให้พิจารณาตามแบบธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องต่อไปโดยเร็ว

๖.๑.๑.๔ หน่วยต้น...

๖.๑.๑.๔ หน่วยต้นสังกัด ควบคุม กำกับดูแลความประพฤติของผู้กระทำผิดข้างต้นอย่างใกล้ชิด รวมทั้งให้ส่งตรวจหาสารเสพติดให้โทษตามระยะเวลาที่เหมาะสม อย่างน้อยปีละ ๔ ครั้ง เป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า ๕ ปี ตลอดจนการสอบสวนขยายผลเพิ่มเติมต่อไป

๖.๑.๑.๕ กรณีผู้กระทำผิดเคยมีประวัติการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ หรือเคยผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ตามคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๘ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์และการปฏิบัติกรณีข้าราชการ สังกัด ทอ.กระทำผิดวินัยทหาร และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ก่อนที่แนวทางการปฏิบัตินี้มีผลบังคับใช้ แต่ยังคงมีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษอีก ถือว่า ปราศจากความยำเกรงต่อกฎหมาย และคำสั่งผู้บังคับบัญชา อันเป็นความผิดทางวินัยทหารอย่างร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และให้แต่งตั้ง คณก.สอบสวนเพื่อพิจารณาปลดออกจากราชการ ตามมติสภากลาโหม ครั้งที่ ๓/๐๗ เมื่อ ๒๖ มิ.ย.๐๗ และแก้ไขข้อความตามมติสภากลาโหม ครั้งที่ ๖/๖๖ เมื่อ ๒๒ มิ.ย.๖๖

๖.๑.๒ กรณีมีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษในกรณีอื่น ๆ นอกจากที่ระบุไว้ตามข้อ ๖.๑.๑ ให้รายงาน จนท.ศป.ปส.เพื่อส่งตัวผู้ต้องหาดำเนินคดีตามกฎหมาย จากนั้นจึงดำเนินการขั้นตอนการเสนอความเห็นให้พิกราชการ หรือดำเนินการพิจารณาการกระทำผิดวินัยทหารอย่างร้ายแรงตามแบบธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องต่อไปโดยเร็ว

๖.๒ กำลังพลสำรองเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราว (ทหารอาสา) ให้ นขต.ทอ.แต่งตั้ง คณก. เพื่อดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยเร็วที่สุด ซึ่งในการสอบสวนนั้นจะต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน ข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย โดยถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ถ้าผลการสอบสวนปรากฏเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ ให้ถือว่าไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ ทอ. อันเป็นการสิ้นสุดสัญญาจ้าง โดยอาศัยอำนาจตามนัยแห่งระเบียบ กห. ว่าด้วยกำลังพลสำรองเข้าทำหน้าที่ทหารเป็นการชั่วคราว พ.ศ.๒๕๖๒

๖.๓ ลูกจ้างประจำ หรือพนักงานราชการ หากมีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ให้ นขต.ทอ. และ นขต.บก.ทอ.แต่งตั้ง คณก. เพื่อดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยเร็วที่สุด ซึ่งในการสอบสวนนั้นจะต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย โดยถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ถ้าผลการสอบสวนปรากฏเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ ให้ถือว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานเสพยาเสพติดให้โทษที่ผิดกฎหมาย หรือกรณีอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าถ้าให้อยู่รับราชการต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง แก่ทางราชการหรือการปกครองบังคับบัญชา ให้พิจารณาลงโทษ “ไล่ออก” โดยอาศัยอำนาจตามนัยแห่งข้อบังคับ กห. ว่าด้วยลูกจ้างประจำ พ.ศ.๒๕๔๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม หรือระเบียบ กห.ว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ.๒๕๖๔ แล้วแต่กรณี

๖.๔ นักเรียนทหาร หากมีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ให้สถานศึกษาแต่งตั้ง คณก. เพื่อดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยเร็วที่สุด ซึ่งในการสอบสวนนั้นจะต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย โดยถือปฏิบัติตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ถ้าผลการสอบสวนปรากฏเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ ให้ผู้นั้นพ้นสภาพความเป็นนักเรียน ตลอดจนให้สถานศึกษาพิจารณาการสอบสวนขยายผลเพิ่มเติม

๖.๕ ทหารกองประจำการ

๖.๕.๑ หน่วยปกครองทหาร

๖.๕.๑.๑ กรณีทหารกองประจำการเสพยาเสพติด หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุออกฤทธิ์เพื่อเสพ ให้ส่งตัวผู้นั้นเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลยาเสพติดของ ทอ.ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

๖.๕.๑.๒ กรณีทหารกองประจำการมีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษในกรณีอื่น ๆ นอกจากที่ระบุไว้ตามข้อ ๖.๕.๑.๑ ให้รายงาน จนท.ศป.ปส.เพื่อส่งตัวผู้นั้นดำเนินคดีตามกฎหมาย

๖.๕.๑.๓ จัดเก็บข้อมูลทหารกองประจำการ ตามข้อ ๖.๕.๑.๑ และ ๖.๕.๑.๒ พร้อมทั้งส่งให้ กพ.ทอ.รวบรวมเพื่อใช้ในการพิจารณาเข้าศึกษาในสถานศึกษาหรือเข้ารับราชการในส่วนราชการต่าง ๆ ของ ทอ.ต่อไป

๖.๕.๑.๔ ควบคุม กำกับดูแลความประพฤติของทหารกองประจำการ ตามข้อ ๖.๕.๑.๑ และ ๖.๕.๑.๒ อย่างใกล้ชิด รวมทั้งการสุ่มตรวจหาสารเสพติดให้โทษตามระยะเวลาที่เหมาะสม ตลอดจนการสอบสวนขยายผลเพิ่มเติม จนกว่าทหารกองประจำการผู้นั้นจะปลดประจำการ

๖.๕.๒ กพ.ทอ.นำข้อมูลประวัติทหารกองประจำการ ตามข้อ ๖.๕.๑.๓ มาประกอบการพิจารณาเข้าศึกษาในสถานศึกษาหรือเข้ารับราชการในส่วนราชการต่าง ๆ ของ ทอ.

๖.๖ กรณีครอบครัว หรือผู้พักอาศัยของข้าราชการที่พักอาศัยในบ้านพักอาศัย ทอ.มีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ให้ข้าราชการผู้นั้นหมดสิทธิการพักอาศัยในบ้านพักอาศัย ทอ.โดยทันที

๖.๗ กรณีเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. พนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ ศป.ปส. หรือเจ้าหน้าที่อื่น ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย ตรวจพบกำลังพล ทอ. ครอบครัว หรือผู้พักอาศัยฯ มีพฤติการณ์ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ให้เจ้าพนักงาน ฯ ดำเนินการจับกุม และตรวจสอบยืนยัน หากพบว่าเป็นยาเสพติดให้โทษ หรือมีสารเสพติดในปัสสาวะจริง ให้ส่งตัวผู้นั้นดำเนินคดีตามกฎหมาย จากนั้นจึงรายงานให้หน่วยต้นสังกัดของผู้นั้นทราบ เพื่อดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติฯ ในข้อ ๑ - ๖ แล้วแต่กรณี ต่อไป

๖.๘ หน.นขต.ทอ.และผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น เน้นย้ำ ควบคุม กำกับดูแล และกวดขันผู้ใต้บังคับบัญชา มิให้มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษทุกประเภทโดยเด็ดขาด หากตรวจพบพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดตามข้อ ๑ - ๗ ให้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ หากผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการตามแบบธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาผู้นั้นกระทำผิดวินัยทหาร ฐานไม่ลงทัณฑ์ผู้ใต้บังคับบัญชาที่กระทำผิดตามโทษานุโทษ ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ.๒๕๓๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

๖.๙ กำลังพล ทอ.ที่เสพยาเสพติดให้โทษ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษเพื่อเสพ ยังคงสามารถเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ โดยสมัครใจในสถานพยาบาลยาเสพติด หรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้วยตนเองได้ตามสิทธิของประชาชนตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ทั้งนี้ การเข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูฯ ดังกล่าว ไม่เกี่ยวข้องกับดำเนินการของหน่วยเกี่ยวข้องตามแนวทางการปฏิบัติฯ ในข้อ ๑ - ๘

เอกสารอ้างอิง...

เอกสารอ้างอิง

- พ.ร.บ.ว่าด้วยวินัยทหาร พ.ศ.๒๔๗๖
- ข้อบังคับ กห.ว่าด้วยการรายงานด่วน พ.ศ.๒๕๑๑ และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ข้อบังคับ กห.ว่าด้วยการสั่งให้ข้าราชการทหารพักราชการ พ.ศ.๒๕๒๘
- คำชี้แจงทหาร ที่ ๕/๕๕๒๕ ลง ๒ ส.ค.๗๘ เรื่อง การรายงานตนเอง
- คำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๔/๖๓ ลง ๒๘ ส.ค.๖๓ เรื่อง การรายงานเมื่อตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย
- คำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๙ เรื่อง กำหนดแนวทางการลงทัณฑ์ข้าราชการ ทอ.และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- คำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๖๗/๖๑ ลง ๒๗ ก.ย.๖๑ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ทอ.(เฉพาะ) ที่ ๔๘/๕๘ ลง ๒ ต.ค.๕๙